

ВИСТАВКА ВИТИНАНОК НАТАЛІ СТАШКЕВИЧ

Зінаїда Косицька

У Полтавському художньому музеї (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка (далі — ПХМ імені М. Ярошенка) 25 січня 2019 року було відкрито виставку робіт Наталі Сташкевич «Незвичайність звичайного паперу». Майстриня раніше вже представляла авторські витинанки на персональних виставках (понад 10). Цього разу відвідувачі ознайомилися з творами значних розмірів: «Квітка бажання» (2018 р.), серія робіт «Новорічні мрії» (2018 р.) та інші. Вони подібні до розгорнутих сувоїв, видовжених у висоту. Їх експоновано без рам і скла, що вможливує в повноті сприймати гру прорізів зі світлотінню і ніжну виразність білих зображень витинанок на рожевому тлі стін. Кольорові акценти особливо точно передають авторський задум і не менш повну характеристику самої художниці. Назви робіт відповідають глибинній сутності задумів: «Сонячний настрій» (2017 р.), «Крила музики»¹ (2018 р.), «Пісні про минуле»² (2018 р.). Ідею кожного твору втілено філігранним виконанням, посилене гармонією симетрії. Водночас на виставці було представлено ряд асиметричних витинанок, у яких панувала довершена рівновага вишуканих пропорцій.

Особливу увагу відвідувачів привернули просторові композиції з електричних світильників, оформлені прорізними паперовими абажурами (конусоподібними, циліндричними), що перетворило прості побутові речі на чарівні твори декоративного мистецтва, підсвіченими різними кольорами.

Як зазначила директор музею Ольга Миколаївна Курчакова, художниця проявила себе не лише талановитою майстринею вирізування, їй підкорилися також акварель та графічні техніки. Утім, чи не найголовнішим покликанням Н. Сташкевич залишається виховання учнів. Деякі з них стали вже професійними митцями — архітекторами, дизайнерами, учи-

телями мистецтва. Чимало їх прийшло привітати свою наставницю пишними букетами й вдячними словами, у яких прозвучали подяка улюбленому педагогу та подив новим граням її особистості.

Голова Полтавського обласного осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України Євген Іванович Пілюгін розкрив для всіх «таємницю» Наталі Миколаївни: восени 2018 року її робота була відзначена як найкраща на традиційній виставці-конкурсі Національної спілки майстрів народного мистецтва України «Кращий твір року» (Київ). У вітальному слові авторка допису зупинилася на художніх особливостях витинанок Н. Сташкевич та на їх значенні як для Полтавщини зокрема, так і для України загалом.

Без сумніву, найтепліші слова на адресу майстрині озвучили сини Василь (відповідав за фотографування імпрези) і Євген — лікар-реабілітолог, який прийшов на відкриття з онуком і колегою — головою Спілки ветеранів Української медичної стоматологічної академії, учасником АТО, майором Віктором Альбертовичем Лебедевим та побратимами. Бойовий офіцер поділився спостереженнями про важливість мистецтва для воїнів, які повертаються з вогняного пекла і водночас намагаються зберегти мир у серцях. Наталя Миколаївна одразу, під час розмови, запропонувала черговий майстер-клас для наших захисників.

Художній талант Н. Сташкевич виявився ще з дитинства. Народилася вона в Україні, закінчила художньо-графічний факультет Ленінградського педагогічного інституту. З 1990 року постійно проживає в Полтаві, де керувала Народним художнім колективом студії образотворчого мистецтва «Соняшник» (полтавського Палацу дитячої та юнацької творчості, 1990—2012 рр.) і молодіжною секцією «Нове покоління» творчого Товариства

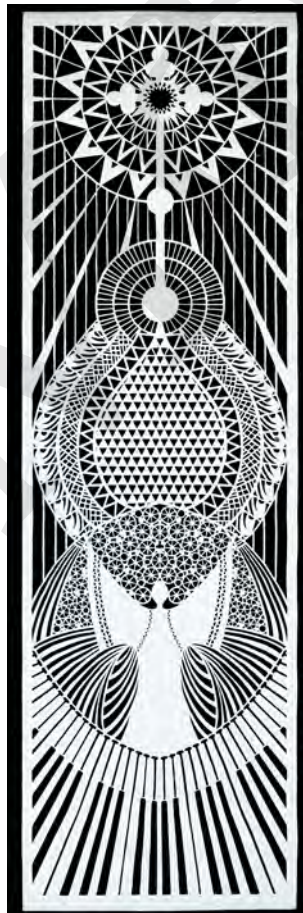
Сташкевич Н. Світильники з прорізними абажурами. Папір, вирізування. 2018 р.

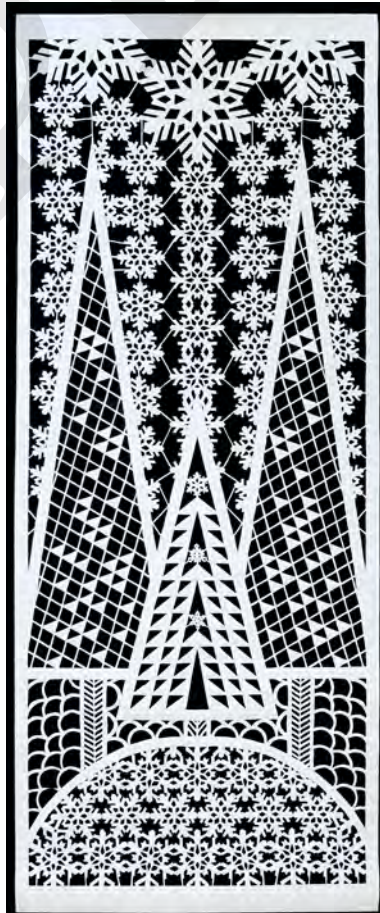
1

Сташкевич Н. «Пісні про минуле» (присвячено Івану Новобранцю). Папір, вирізування. 2018 р.

Сташкевич Н. «Музика душі» (присвячено протоієрею Олександрю Клименку). Папір, вирізування. 2018 р.

1, 2. Сташкевич Н. «Новорічні мрії» (оформлення зимового саду ПХМ імені М. Ярошенка). Папір, витинання. 2018 р.

2

«Художник» (Полтавське відділення Українського фонду культури, 2003–2014 рр.). Тривалий час опікувалася колективами, за що отримала відзнаку «Відмінник освіти України» і грамоту Міністерства освіти та науки України.

Першу роботу з паперу художниця вирізала 1981 року, регулярно виставляється з 1987 року, персональні виставки започаткувала 1995 року в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського. Твори майстрині бачили не лише полтавчани. Вони були представлені також на колективних виставках, що проходили також у Дніпропетровську (нині — м. Дніпро), Харкові та Вільнюсі (Литовська Республіка). Спочатку вирізані роботи Наталя Миколаївна виконувала переважно із чорного паперу, на зразок «силуетів», що були популярними в колах аристократії ХІХ — початку ХХ ст. Народні композиції та українські характерні мотиви художниця почала використовувати у творчості після участі в Першому міжнародному фестивалі «Українська витинанка» (2011 р.), який регуляр-

но проходить у м. Могилеві-Подільському³. Нині вона є постійним учасником таких зустрічей (2015, 2018 рр.). В останні роки її роботи набули виразної самобутньої стилістики, неповторних акцентів, а найкращі з них зберігаються у вітчизняних музеях (Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, Музей витинанки в Могилеві-Подільському), за кордоном (Національний музей Литви, Домодедовський історико-художній музей) та у приватних колекціях Німеччини, Польщі, Естонії, США, Канади, Ізраїлю, Італії.

Паперові білосніжні фіранки та оздоби для сволака, вирізані Н. Сташкевич, уже кілька років оригінально прикрашають вікна й простір під стелею в Музеї-садибі І. П. Котляревського (філіал Полтавського літературно-меморіального музею І. П. Котляревського) на Різдвяні свята, надаючи інтер'єру особливого шарму й затишку. У цьому ж музеї можна придбати її вітальні листівки, продовживши в такий спосіб спілкування з ніжністю творів, з романтичним світосприйняттям, яким Наталя Миколаївна так щедро ділиться з оточуючими.

Примітки

¹ «Крила музики» — це враження від концерту піаніста Дениса Жданова. Папір, вирізування, 200 x 61, м. Полтава (Д. Жданов — сучасний український піаніст, живе у Швейцарії).

² «Пісні про минуле» присвячені Івану Новобранцю. Папір, вирізування, м. Полтава (І. Новобранець, 1939 р. н., лірник, кобзар-бандурист, заслужений художник України, член Національної спілки кобзарів та Національної спілки майстрів народного мистецтва України).

³ Фестивалі в м. Могилеві-Подільському регулярно проходять завдяки організаторській активності директора міського Центру народної творчості Оксани Городинської, яку активно підтримують колеги Вінницького обласного центру народної творчості (директор — Тетяна Омелянівна Цвігун). У 1993–2011 роках заходи проходили на всеукраїнському рівні.